
Plenarhandling

A9-0096/2023

30.3.2023

BETÄNKANDE

om genomförandet av skolprogrammet för frukt, grönsaker, mjölk och mjölkprodukter i enlighet med förordningen om en samlad marknadsordning (2021/2205(INI))

Utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling

Föredragande: Marc Tarabella

INNEHÅLL

	Sida
MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER	3
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	7
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	16
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	17

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

I denna rapport behandlas genomförandet av EU:s lagstiftning om skolprogram. Den fokuserar på Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/791 av den 11 maj 2016 om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013 och (EU) nr 1306/2013 vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter, kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/39 av den 3 november 2016 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter och kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/40 av den 3 november 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter och om ändring av kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014. Rapporten bygger på slutsatserna i utredningstjänstens forskningsrapport ”Implementation of the EU school scheme for fruit, vegetables and milk products”

Viktiga resultat

Programmet fick positiv feedback från offentliga myndigheter, som beskrev det som en värdefull erfarenhet som gör det möjligt att nå ut till många och ge alla barn kostnadsfri, hälsosam och hållbar mat, oavsett deras socioekonomiska ställning. De har visat sig vara särskilt positiva till målen att återknyta kontakten mellan barn och jordbruk och lära dem om hälsosamma matvanor. Programmet erbjuder ett anmärkningsvärt tillfälle att anpassa sig till de ambitiösa målen i den gröna given, från jord till bord-strategin, planen mot cancer, EU:s barngaranti och den ekologiska handlingsplanen. Programmets potential undergrävs dock av dess budget, omfattning, definitionen av stödberättigande produkter samt distributions- och genomförandemetoderna. De berörda parterna bekräftade enhälligt att medlemsstaterna inte hade kunnat uppnå det man lyckats med genom de pågående EU-skolprogrammen på egen hand.

1. Genomförande av lagstiftningen under perioden 2017–2022

1.1 Antal deltagare

Det finns uppgifter som visar att en betydande andel av skolbarnen inte nås av programmet (under läsåret 2019/2020 deltog endast 19,1 miljoner av EU:s 76,2 miljoner elever i programmet). Detta problem är direkt kopplat till skolornas begränsade budget.

Covid-19-pandemin förvärrade problemet, och antalet barn som nåddes minskade avsevärt under läsåret 2020/2021. De övervakningsrapporter som lades fram den 31 januari 2021 visar att skolstängningar och distansundervisning ledde till en betydande minskning av antalet deltagande barn, uppskattningsvis 16 miljoner, vilket är färre än tidigare skolår i EU-27. Minskningen av antalet deltagare är betydande även med tanke på att Förenade kungariket för första gången stod utanför programmet och att Grekland inte kunde genomföra det på grund av problem i den offentliga upphandlingen. Den nedåtgående trenden kan ses i alla medlemsstater.

1.2 Mängd och variation i distribuerade produkter

Pandemin fick allvarliga konsekvenser för den globala livsmedelskedjan, och det gällde även för de produkter som ingår i programmet (frukt, grönsaker och mjölk). Avbrott i distributionen på grund av skolstängningar satte press på avtalen med leverantörerna. Mängden produkter som distribueras till skolor har minskat och distributionsmetoderna har justerats så att användningen av förpackningar med individuella portioner ökade på bekostnad av mer miljövänliga lösningar för att möjliggöra social distansering. Att distributionsperioden förkortades ledde också till en minskning av utbudet av produkter som är tillgängliga för distribution (endast en begränsad mängd färsk frukt och färska grönsaker fanns på plats under genomförandeperioderna).

På det hela taget har utgifterna i samband med distributionen minskat både på EU-nivå och nationell nivå (i deltagande länder).

1.3 Utbildningsverksamhet

Utbildningsåtgärderna har visat sig vara av de mest framgångsrika delarna av programmet. Även om det är svårt att mäta effekterna av detta europeiska politiska instrument ensamt på barn och deras matvanor tyder studier på att studenter som deltog i utbildningsåtgärderna var mer medvetna om nyttig kost än de som inte omfattades av åtgärderna. Pandemin blev ett hinder för att genomföra vissa utbildningsåtgärder som ingår i programmet, såsom besök på gårdar eller matlagnings- och provsmakningskurser. De flesta medlemsstater lyckades dock anpassa utbildningsverksamheten i programmet till distansundervisning. Trots ansträngningarna har antalet barn som omfattas och utgifterna för utbildningsverksamhet minskat.

2. Budget

Minskningen av utgifterna bör inte tolkas som bristande popularitet i programmet. I vissa medlemsstater är tvärtom efterfrågan från utbildningsinstitutioner som vill delta varje år större än de ekonomiska anslag som finns tillgängliga. Även om programmets insatskostnader (när det gäller EU-stöd) bidrar något till att uppnå programmets mål anses budgeten i allmänhet inte räcka till för att programmet ska kunna vara omfattande och ha en betydande inverkan. För närvarande behövs det en betydande andel nationella medel för att komplettera programmet, vilket innebär att enbart EU-medel inte räcker till för att uppfylla de nationella målen. Samtidigt har genomförandet inte varit enhetligt bland medlemsstaterna, och vissa utnyttjade inte budgeten fullt ut. Även om en viss åtskillnad kan göras visar den allmänna trenden bland medlemsstaterna att det finns ett behov av en mer robust budget för att nå ett stabilt antal barn och se till att produktdistributionen är regelbunden, samtidigt som en ökning av antalet stödmottagare kommer att kräva en kraftig ökning av finansieringen. Den senaste tidens oro handlar om inflation och stigande livsmedelspriser, vilket skulle kunna minska programmets omfattning och effekter. Europeiska kommissionen har dessutom nyligen offentliggjort en förordning som möjliggör en intern omfördelning av EU-stödet inom ramen för EU:s skolprogram för att tillgodose behoven för fördrivna ukrainska barn som är inskrivna i skolor i EU.

3. Omfattning

Genomförandet av programmet är nästan helt begränsat till grund- och gymnasieskolor. 70 % av deltagarna är barn i låg- och mellanstadiet, 20 % går i förskola och endast 10 % går på högstadiet eller gymnasiet. Flest deltagare har Tyskland, följt av Sverige, Rumänien och Polen.

4. Förenkling av den administrativa processen

En annan viktig punkt i det framtida genomförandet kommer att vara att förenkla och rationalisera den administrativa processen. Offentliga skolorna tenderar att ha en stor administrativ börda, och därför måste programmet vara enkelt för att det ska intressera skolorna. För närvarande är administrationen kopplad till programmet inte optimal. För att uppnå detta mål skulle man till exempel kunna ta bort tidsfristen för inlämning av stödansökningar (som överläts till medlemsstaterna), se över systemet för minskning av utbetalningar efter att tidsfristen löpt ut samt öka flexibiliteten vid överföringar och omfördelningar av budgeten. En positiv sak som kommit fram under pandemin när det gäller administrativ förenkling har varit att man börjat utföra kontroller på distans, en praxis som bör fortsätta även efter ”återgången till det normala”.

5. Utökning av produktförteckningen och förbättring av kvaliteten

I det framtida genomförandet bör man överväga att begränsa distributionen av produkter med tillsatt socker, som av de flesta skolförvaltningar och föräldrar anses strida mot programmets allmänna mål. Dessutom bör man i det framtida genomförandet vara skyldiga att använda produkter som uppfyller hälso-, etik- och miljökriterier.

Slutsatser och rekommendationer

Bestämmelsernas genomförande

Föredraganden anser att följande centrala politikrelaterade rekommendationer bör införas:

- I det framtida genomförandet bör man överväga att gradvis öka programmets budget.
- Medlemsstaterna bör uppmanas att avsätta en minimiandel av EU:s budget till genomförandet av utbildningsåtgärder, som också bör bli vanligare och mer omfattande.
- De produkter som ska distribueras bör vara obearbetade, ekologiska och ha sitt ursprung i EU. Det rekommenderas dessutom att införa krav på att produkterna uppfyller objektiva kriterier, där hälsomässiga, miljömässiga och etiska överväganden bör ingå, liksom säsongsbundenhet, variation eller tillgång till lokalproducerade produkter samt prioritering av korta leveranskedjor. I fråga om bananer får rättvisemärkta produkter från tredjeländer ges prioritet enbart när det inte går att få tag i motsvarande produkter från EU. Produkterna bör i så stor utsträckning som möjligt återspegla lokala matvanor och typer av grödor.
- Produkter med tillsatt socker, tillsatt fett, tillsatt salt och/eller tillsatta sötningsmedel bör inte tillåtas inom ramen för programmet. Kommissionen bör ta bort de undantag som tillåter distribution av dessa typer av produkter.

- Det framtida genomförandet bör inriktas på daghem, förskolor och grundskolor.
- För att förenkla den administrativa processen rekommenderas det att tidsfristen för inlämning av stödansökningar görs mer flexibel, att systemet för minskning av utbetalningar efter tidsfrister ses över, att flexibiliteten i överföringar och omfördelning av budgeten ökas, att förfarandet för offentlig upphandling förenklas och att distanskontroller bibehålls.
- Stora leverantörer bör inte ha någon dominerande ställning i den offentliga upphandlingen till nackdel för mindre jordbrukare som deltar i programmet.
- Man bör inrätta ett forum för att uppmuntra medlemsstaterna att utbyta bästa praxis i syfte att identifiera framgångsrika sätt att rationalisera genomförandet av programmet.

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om genomförandet av skolprogrammet för frukt, grönsaker, mjölk och mjölkprodukter i enlighet med förordningen om en samlad marknadsordning (2021/2205(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter¹, som utgör den rättsliga grunden för EU:s skolprogram för frukt, grönsaker, mjölk och mjölkprodukter,
- med beaktande av Europaparlamentets utredningstjänsts (EPRS) bedömning av den 14 juli 2022 av genomförandet på EU-nivå av EU:s skolprogram för frukt, grönsaker och mjölkprodukter ("Implementation of the EU school scheme for fruit vegetables and milk products: a mid-term review"),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu)²,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/2220 av den 23 december 2020 om fastställande av vissa övergångsbestämmelser för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) under åren 2021 och 2022 och om ändring av förordningarna (EU) nr 1305/2013, (EU) nr 1306/2013 och (EU) nr 1307/2013 vad gäller resurser och tillämpning under åren 2021 och 2022 och förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller resurser och fördelningen av sådant stöd under åren 2021 och 2022³,
- med beaktande av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/39 av den 3 november 2016 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter⁴,
- med beaktande av kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/40 av den 3 november 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter⁵,

---

¹ EUT L 347, 20.12.2013, s. 671.

² EUT L 435, 6.12.2021, s. 1.

³ EUT L 437, 28.12.2020, s. 1.

⁴ EUT L 5, 10.1.2017, s. 1.

⁵ EUT L 5, 10.1.2017, s. 11.

- med beaktande av kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/1187 av den 7 juli 2022 om ändring av genomförandebeslut (EU) 2022/493 vad gäller den slutliga tilldelningen av unionsstöd till medlemsstaterna för frukt och grönsaker i skolan och för skolmjölk för perioden 1 augusti 2022–31 juli 2023⁶, som syftar till att maximera potentialen i de tillgängliga medlen och ta itu med svårigheterna med att genomföra skolprogrammet till följd av att barn fördrivits från Ukraina efter Rysslands militära aggression,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 maj 2020 Från jord till bord-strategin – för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem (COM(2020)0381),
- med beaktande av sin resolution av den 20 oktober 2021 om en från jord till bord-strategi för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem⁷,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter⁸,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 april 2021 om en handlingsplan för utvecklingen av ekologisk produktion (COM(2021)0141),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 februari 2021 *Europas plan mot cancer* (COM(2021)0044),
- med beaktande av revisionsrättens särskilda rapport nr 10/2011 av den 24 oktober 2011 *Är skolmjölksprogrammet och programmet för frukt i skolan ändamålsenliga?*
- med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och målen för hållbar utveckling,
- med beaktande av beslut 5.COM 6.41 av den 16 november 2010 genom vilket Unescokonventionens mellanstatliga kommitté för tryggande av det immateriella kulturarvet inkluderade Medelhavskosten på sin representativa förteckning över mänsklighetens immateriella kulturarv,
- med beaktande av sin resolution av den 29 april 2021 om den europeiska barngarantin⁹,
- med beaktande av rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti¹⁰,
- med beaktande av 2019 års europeiska hälsoenkät (tredje omgången),
- med beaktande av Världshälsoorganisationens initiativ för övervakning av barnfetma i Europa och dess första fem undersökningar som genomfördes mellan 2007 och 2020,

---

⁶ EUT L 184, 11.7.2022, s. 56.

⁷ EUT C 184, 5.5.2022, s. 2.

⁸ EUT L 150, 14.6.2018, s. 1.

⁹ EUT C 506, 15.12.2021, s. 94.

¹⁰ EUT L 223, 22.6.2021, s. 14.

- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen samt artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling (A9-0096/2023), och av följande skäl:
  - A. Främjandet av hälsosamma, varierade och balanserade kostvanor tillsammans med en hälsosam livsstil som inkluderar regelbunden fysisk aktivitet är en allt viktigare fråga som bör bli en prioritet för vårt samhälle. Vi behöver en integrerad och heltäckande strategi som kombinerar näringslära och livsstil. Ett av tre barn i EU mellan sex och nio år lider av övervikt eller fetma¹¹. Hälsosamma kostvanor kan minska risken för vissa kroniska sjukdomar. Främjandet av hälsosamma kostvanor är en förebyggande åtgärd mot sjukdomar och en investering i folkhälsan.
  - B. 53 % av européerna betraktas som överviktiga¹². Detta har en tydlig koppling till utbildningsnivån, och andelen överviktiga människor sjunker i takt med att utbildningsnivån stiger.
  - C. Grunden för ett hållbart och hälsosamt samhälle läggs i skolan.
  - D. Utbildning inriktad på näringslära, som främjar varierade, balanserade och hälsosamma kostvanor, är avgörande för att uppmuntra hälsosamma konsumtionsvanor, och den bör därför förbättras i hela EU.
  - E. Alla skolbarn bör ha lika och rättvis tillgång till hälsosamma, näringsrika och hållbara livsmedelsprodukter.
  - F. Det är mycket viktigt att öka medvetenheten och utbilda barn i hela EU i frågor som lokala livsmedelskedjor, säsongsbundenhet, ekologiskt och integrerat jordbruk, hälsosamma, varierade och balanserade kostvanor, livsmedelstrygghet, klimatförändringar, djurskydd, hållbarhet i livsmedelsproduktionen och matsvinn.
  - G. Barn kan spela en viktig roll när det gäller att informera och göra sina föräldrar, släktingar och kamrater mer medvetna om en medveten, varierad, balanserad och hållbar kost och om en hälsosam livsstil.
  - H. Studier har visat att konsumtionen av frukt och grönsaker som en del av en balanserad kost minskar risken för livshotande sjukdomar och bidrar till att mildra livsmedelssystemens miljöpåverkan. Konsumtionen av frukt och grönsaker bland barn och ungdomar är otillräcklig. Det finns anmärkningsvärt stora skillnader mellan mängden frukt och grönsaker som konsumeras i de olika europeiska medlemsstaterna.
  - I. WHO uppgav i en rapport 2002 att låg konsumtion och frukt och grönsaker är bland de tio främsta riskfaktorerna bakom kända dödsorsaker.

---

¹¹ Världshälsoorganisationen, ”WHO European Regional Obesity Report 2022” (WHO:s europeiska regionala fetmarapport), Köpenhamn: WHO:s regionkontor för Europa, 2022.

¹² Eurostat, ”[Over half of adults in the EU are overweight](#)” (Över hälften av alla vuxna i EU är överviktiga), 21 juni 2021.

- J. Åtgärder för att utbilda barn och unga om vikten av en hälsosam, varierad och balanserad kost kan få positiva konsekvenser för samhället som helhet, särskilt på lång sikt.
- K. I EU försvinner eller slängs uppskattningsvis 20 % av alla livsmedel som produceras, och hushållen står för mer än hälften av allt matsvinn, vilket har negativa konsekvenser för samhället, ekonomin och miljön. Åldersanpassade utbildningsåtgärder som uppmuntrar införandet av god praxis skulle kunna bidra avsevärt till att minska matsvinnet i EU på lång sikt.
- L. Medelhavsdieten är en kosthållning som bygger på hälsosamma vanor med en kost som innebär stora hälsofördelar och som är erkänd av forskarsamfundet.
- M. Åtgärder för att tillhandahålla fri tillgång till hälsosamma livsmedel till alla skolbarn, oavsett deras socioekonomiska bakgrund, kan ha kumulativa positiva effekter på deras fysiska och psykiska hälsa, deras utveckling och deras sociala välbefinnande. Dessa åtgärder kan lägga grunden för en hållbar konsumtion senare i livet och ha en indirekt positiv effekt på lokalsamhällenas utveckling, i synnerhet på små jordbruk och familjeägda jordbruk.
- N. EU har de högsta och strängaste standarderna för livsmedelsproduktion i världen, särskilt när det gäller hållbarhet.
- O. De yttersta randområdena, i synnerhet ögrupper med avlägsna öar, har svårare att säkerställa regelbunden försörjning av dessa livsmedelsprodukter.
- P. Profilen för EU:s skolprogram för frukt, grönsaker och mjölk bör förbättras, och man bör informera om programmet på ett bättre sätt för att nå ut till fler deltagare.
- Q. Sämre kostvanor och underliggande hälsoproblem, såsom fetma, är vanligare bland barn från missgynnade socioekonomiska bakgrunder.
- R. Övervakning och utvärdering är avgörande för att säkerställa att EU:s skolprogram för frukt, grönsaker och mjölk fungerar som det ska.

Slutsatser och rekommendationer

Budget

1. Europaparlamentet beklagar att den EU-finansiering som medlemsstaterna får ofta är otillräcklig för att nå alla målgrupper i alla regioner, motivera alla skolor att engagera sig och för att ge önskad effekt och lyckas påverka skolor både på EU-nivå och på nationell nivå på ett rättvist sätt. Parlamentet betonar att man, för att garantera att väl fungerande program kan fortsätta, även bör betrakta den nuvarande fördelningen av stöd som en lägsta fördelningsgrund i framtiden.
2. Europaparlamentet beklagar djupt att vissa medlemsstater inte utnyttjar den tillgängliga budgeten fullt ut, främst på grund av de många administrativa och byråkratiska förfarandena. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att samarbeta inför nästa översyn av skolprogrammet för att bedöma de nationella resultaten och på ett uttömmande sätt analysera varför medlemsstaterna uppvisar olika utnyttjandegrader av

den tillgängliga budgeten samt för att tillhandahålla mer vägledning som bygger på bästa praxis från medlemsstaterna.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka den totala budgeten för skolprogrammet för frukt, grönsaker, mjölk och mjölkprodukter och att överväga en rättvis omfördelning bland deltagarna i programmet så att utnyttjade belopp i vissa medlemsstater kan fördelas om till medlemsstater som uppvisar en vilja och kapacitet att använda mer än sina preliminära tilldelade anslag. Parlamentet betonar att en ökning av programmets budget skulle göra det möjligt att göra utdelningarna mer frekventa varje vecka och öka längden på utdelningarna hela läsåret.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta hänsyn till situationen för barn med allvarliga livsmedelsallergier, intoleranser och andra kostbegränsningar, och att avsätta ytterligare medel för anskaffande av alternativa diversifierade produkter inom ramen för programmet för att se till att det är inkluderande.
5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma möjligheten till synergier mellan skolprogrammet och befintliga initiativ för hälsosam frukost, program för distribution av vanliga skolmåltider och med andra finansieringskällor, i syfte att nå ut till fler barn, i linje med målen för den europeiska barngarantin.
6. Europaparlamentet rekommenderar att det stöd som ges för distributionen även i fortsättningen bör kunna variera, men att andra kostnader i samband med kompletterande åtgärder och övervakningen och utvärderingen av programmet bör fastställas för att förbättra enhetligheten och planeringen i medlemsstaterna.
7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att medlemsstaterna garanterar en lägsta kvalitetsnivå på de produkter som omfattas av programmet, vilket skulle kunna beaktas i utnyttjandet av budgetmedel och uppnåendet av nationella mål för deltagande.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att regelbundet bedöma möjligheten att gradvis öka programmets budget, med tanke på dess fördelar för samhället i stort.
9. Europaparlamentet betonar att produkter som inte uppfyller kvalitetskraven påverkar genomförandet av programmet negativt och leder till ett bristande intresse för att äta produkterna, och bidrar således till matsvinn. Parlamentet anser att överskott på frukt och grönsaker, även de som har ”skönhetsfel” men är i perfekt skick, också bör kunna vara del av programmet. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utvärdera den mängd matsvinn som genereras av skolprogrammet, identifiera potentiella orsaker, tydliggöra vad som gäller för produkter som inte använts och ge vägledning om hur matsvinn med koppling till programmet kan begränsas, i linje med EU:s mål om livsmedelsförluster och livsmedelsslöseri, samtidigt som administrativa bördor för medlemsstaterna, skolorna eller leverantörerna undviks.

Utbildningsåtgärder

10. Europaparlamentet erkänner vikten av utbildningsåtgärder för att öka medvetenheten om näringsvärdet hos frukt och grönsaker, särskilt färska, säsongsbetonade, lokala och regionala produkter samt mjölk och mjölkprodukter, för att uppnå målen med programmet. Parlamentet konstaterar behovet av att anpassa utbildningsåtgärderna till målen med från jord till bord-strategin och Europas plan mot cancer. Parlamentet

påpekar att besök på gårdar är ett viktigt verktyg för att barn och ungdomar ska kunna återknyta kontakten med jordbruket, lära känna hållbara jordbruksmetoder och få kunskap om och egna erfarenheter av jordbrukets viktiga roll i EU i att säkerställa tillgång till säker och näringsrik mat, men också dess bidrag till skyddet av miljön, landskapet och den biologiska mångfalden. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra användningen av digitala verktyg och digitalt utbildningsmaterial genom att bygga vidare på de lärdomar som dragits från covid-19-pandemin, i syfte att vid behov kunna komplettera utbildningen som har fysisk närvaro.

11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att minst 10 % av de EU-medel och nationella medel som tilldelas skolprogrammet varje år öronmärks för utbildningsåtgärder, så att dessa åtgärder blir vanligare och mer utbredda, eftersom det inte räcker med att enbart distribuera produkter för att skapa hälsosamma livsstilsvanor.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ge mer vägledning om innehållet i utbildningsåtgärderna, genom att utgå från bästa praxis från medlemsstaterna och minska den administrativa och ekonomiska bördan för skolorna. Parlamentet betonar att utbildningsåtgärdernas fokus bör ligga på nyttiga, hållbara, varierade och balanserade matvanor, näringslära och matlagningsfärdigheter, allergener i livsmedel och alternativ, jordbruk i allmänhet och hållbart jordbruk i synnerhet, inbegripet ekologiskt jordbruk, integrerade produktionsmetoder, djurskydd, livsmedelstrygghet, klimatförändringar samt att förhindra och minska matsvinn. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att nationella myndigheter med ansvar för hälsa och livsmedel, miljö, jordbruk och utbildning deltar på ett lämpligt sätt i utarbetandet av lämpliga åtföljande åtgärder som tar hänsyn till åldersgrupper och de lokala särdragen sett till kost, kulturella vanor och jordbruksmetoder.
13. Europaparlamentet understryker behovet av att på ett bättre sätt involvera lärare och annan skolpersonal samt relevanta behöriga myndigheter i utbildningsåtgärderna och att främja även andra aktörers deltagande i utbildningsåtgärderna, med ett större deltagande av föräldrar, lokala producenter och civilsamhällesorganisationer. Parlamentet betonar att programmet ska genomföras av kvalificerad personal, med lämplig utbildning för inblandade lärare, kockar, dietister och de som driver matsalar. Parlamentet betonar att om man väljer leverantörer i närheten av skolan skulle det bli lättare att genomföra utbildningsåtgärderna.

Tillämpningsområde

14. Europaparlamentet betonar att de produkter som ska distribueras bör ha sitt ursprung i EU och i huvudsak vara obearbetade, i tillämpliga fall ekologiska, lokalproducerade och, om så är möjligt, bör de vara produkter med europeisk kvalitetsmärkning. Parlamentet konstaterar att marknaden för europeisk kvalitetsmärkning och ekologiska produkter är ojämnt fördelad mellan medlemsstaterna och att dessa produkter är dyrare. Parlamentet uppmanar kommissionen att införa krav så att man ser till att produkterna uppfyller objektiva kriterier, däribland hälsomässiga, miljömässiga, kvalitetsrelaterade och etiska överväganden, djurskydd, säsongsbundenhet, variation, tillgång till lokalproducerade produkter och prioritering av korta leveranskedjor. Parlamentet betonar att när det gäller bananer och andra tropiska frukter bör det ges prioritet till produkter från EU och dess yttersta randområden. Parlamentet betonar att produkterna i

så stor utsträckning som möjligt bör vara diversifierade och återspegla vad som är i säsong, lokala hälsosamma matvanor och typer av grödor.

15. Europaparlamentet uppmanar till att distribuera minst 25 % ekologiska produkter i skolprogrammet, bland annat genom att använda sig av kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling, vilket skulle spela en roll i främjandet av den offentliga upphandlingen av ekologiska livsmedel som en del av EU:s handlingsplan för ekologiskt jordbruk, och på så sätt bidra till att uppnå målen i från jord till bord-strategin och att anpassa åtgärderna till dessa mål.
16. Europaparlamentet insisterar på att produkter som innehåller tillsatt socker, fett, salt eller sötningsmedel inte bör tillåtas inom ramen för programmet. Parlamentet uppmanar kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna och hälso- och livsmedelsmyndigheterna noggrant analysera de undantag som tillåter distributionen av vissa typer av produkter med begränsad socker- och fetthalt, i syfte att strikt begränsa dem eller ta bort dem, för att säkerställa att programmet förblir anpassat till sina mål och till EU:s bredare politiska mål. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att möjliggöra ett nära och effektivt samarbete mellan myndigheter med ansvar för hälsa och livsmedel, jordbruk, miljö och utbildning i samband med utarbetandet av förteckningen över stödberättigade produkter och utbildningsverksamheter, i full överensstämmelse med skolprogrammets mål.
17. Europaparlamentet föreslår att man för att främja konsumtionen av apelsiner (och alltså öka upptaget av C-vitamin) bör placera ut citruspressar i skolorna så att konsumenterna kan göra sin egen naturliga apelsinjuice (utan tillsatt vatten).
18. Europaparlamentet föreslår att det framtida genomförandet av programmet bör inriktas på daghem, förskolor och grundskolor, eftersom barn bör skaffa sig hälsosamma och hållbara vanor och en benägenhet till hälsosam livsstil från tidig ålder, men att man även bör uppmärksamma gymnasier.
19. Europaparlamentet påminner om att tillgången till hälsosamma och hållbara livsmedel och till lämplig näringslära beror på den socioekonomiska miljön. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga att undersöka målgrupperna för att säkerställa att barn som riskerar att drabbas av fattigdom eller social utestängning har prioriterad tillgång till hälsosamma och bra livsmedel och utbildningsåtgärder, i linje med målen i från jord till bord-strategin och den europeiska barngarantin. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillåta flexibla blandningar av produkter och utbildningsåtgärder baserat på målgruppernas faktiska behov.
20. Europaparlamentet betonar att produkterna i vissa medlemsstater, och särskilt i landsortsskolor, kanske inte är attraktiva för barn att konsumera eftersom barnen alltid har tillgång till dem i sina egna hushåll. Parlamentet anser att en alternativ lösning i den situationen skulle vara att omfördela medlen för att utveckla lokala, småskaliga ekonomiska verksamheter som ger upphov till mer diversifierade produkter.

Effektivisering av den administrativa processen

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att minska den administrativa bördan i genomförandet av programmet, särskilt i samband med åtgärder som gäller distributionen för att öka deltagandet och användningen av nationella

budgetar. Parlamentet anser att ett sätt att effektivisera programmet skulle kunna vara att förenkla upphandlingen, förlänga avtalens löptider och på så vis minska den administrativa bördan i samband med övervakning, så att skolor som vill delta inte behöver axla den administrativa bördan.

22. Europaparlamentet påminner om att upphandlingsförfaranden, även om de är förenklade, bör följa kriterierna om det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Parlamentet betonar att strävan efter lägsta pris som enda kriterium i upphandlingsförfaranden inverkar negativt på skolprogrammets mål och på småskaliga jordbrukares deltagande. Parlamentet insisterar på att upphandlingsförfarandena ska säkerställa lika tillträde och rättvis konkurrens, så att stora leverantörer inte får orättvisa fördelar på bekostnad av jordbrukare som deltar i programmet. Parlamentet betonar att man bör prioritera lokala produkter och korta leveranskedjor, men också produkter från producentorganisationer, jordbrukskooperativ och marknader som drivs av jordbrukare. Parlamentet betonar att användningen av tillräckliga men minimala förpackningar vid transporten och distributionen av skolprogrammets produkter också bör vara ett kriterium i samband med att inköpsbesluten fattas, med beaktande av skolornas lagrings- och kylkapacitet och behovet av att bevara produkterna med hänsyn till kvalitet och säkerhet.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka möjligheten att ha längre kontrakt för skolor, med en möjlighet att omförhandla priserna, eftersom detta skulle minska behovet av omfattande dokumentation. Parlamentet betonar att detta skulle kunna fungera som ett incitament för fler producenter att delta i programmet, i synnerhet småskaliga jordbrukare.
24. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att minska och förenkla den dokumentation som krävs av stödmottagarna för att lätta deras administrativa börda. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra användningen av digitala verktyg i samband med hanteringen av dokumentation.
25. Europaparlamentet betonar den roll som förebild som spelas av lärare och annan utbildnings- och övervakningspersonal när det gäller konsumtionen av hälsosamma produkter och efterlyser den budget- och förvaltningsflexibilitet som krävs för att dessa personer ska kunna delta i skolprogrammet och visa upp sina hälsosamma matvanor för barnen de har hand om.
26. Europaparlamentet föreslår en rationalisering av kraven på förvaltning, kontroll, övervakning och utvärdering, både för de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och för programmets stödmottagare.
27. Europaparlamentet föreslår att man inrättar ett forum för att uppmuntra medlemsstaterna att utbyta bästa praxis i syfte att identifiera framgångsrika sätt att rationalisera genomförandet av programmet. Parlamentet påminner om sammanträdena i gruppen för civil dialog, som kommissionen håller i, där man redan diskuterar skolprogrammet regelbundet, och rekommenderar att man bygger vidare på detta forum. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka om det är möjligt för kandidatländerna att delta som observatörer i det forum som ägnar sig åt skolprogrammet.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka möjligheten att lansera ett skolprogram för kandidatländer som finansieras genom befintliga instrument, som instrumentet för stöd inför anslutningen och instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen.

Övervakning och utvärdering

29. Europaparlamentet ber kommissionen att inrätta en metod för insamling av fullständiga, harmoniserade och jämförbara uppgifter för att kunna tillhandahålla aggregerade uppgifter som är nödvändiga för att utföra lämpliga förhands- och efterhandsbedömningar av programmet i olika delar av Europa.
30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka möjligheten att införa gemensamma indikatorer som ska ligga till grund för utvärderingen av genomförandet av programmet efter 2023. Parlamentet påpekar att de databaser som skulle kunna användas för att utveckla dessa indikatorer redan finns tillgängliga genom nationella strategier och att dessa bör införlivas i programmet i framtiden. Parlamentet uppmanar kommissionen att spela en mer aktiv roll och ge medlemsstaterna återkoppling och vägledning, med utgångspunkt i befintlig bästa praxis, för att hjälpa dem att genomföra och övervaka programmet bättre.

Kommunikation

31. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en förbättrad kommunikations- och spridningsstrategi för att öka användningen av programmet av skolor i medlemsstaterna, i synnerhet i dem med lågt deltagande, och att göra sitt ekonomiska bidrag och programmet mer synliga. Parlamentet betonar att reklammaterial från EU också skulle kunna användas för att ytterligare uppmuntra skolor att delta i programmet.
32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga större vikt vid att informera om hur produkterna som ingår i programmet produceras och distribueras, med särskild tonvikt på att man främjar regionala och lokala produkter, genom att utveckla och tillhandahålla ett mer enhetligt material till medlemsstaterna för att öka medvetenheten och informationen om programmet.
  - o
  - o o
33. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	22.3.2023
Slutomröstning: resultat	+ : 43 - : 2 0 : 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Dacian Cioloş, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Paola Ghidoni, Francisco Guerreiro, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli, Bronis Ropè, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Rosanna Conte, Claude Gruffat, Anja Hazekamp, Ladislav Ilčić, Petros Kokkalis, Benoît Lutgen, Gabriel Mato, Alin Mituța, Christine Schneider, Irène Tolleret
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Niclas Herbst

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

43	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Niclas Herbst, Jarosław Kalinowski, Benoît Lutgen, Colm Markey, Gabriel Mato, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Christine Schneider
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller, Irène Tolleret
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Bronis Ropė, Sarah Wiener

2	-
The Left	Anja Hazekamp
Verts/ALE	Francisco Guerreiro

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster